

**UCHWAŁA NR XV/177/16
RADY MIEJSKIEJ W KĄTACH WROCŁAWSKICH**

z dnia 28 stycznia 2016 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /tekst jednolity: Dz.U z 2015, poz. 1515/ w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U z 2015, poz.1390/ Rada Miejska w Kątach Wrocławskich uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2016 – 2018.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kątach
Wrocławskich

Jarosław Wojciechowski

Załącznik do Uchwały
Nr XV/177/16
Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich
z dnia 28.01.2016

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE KĄTY WROCŁAWSKIE
NA LATA 2016 - 2018**

Spis treści:

- Wstęp
- I. Podstawa prawna.
- II. Opis zjawiska przemocy.
- III. Dane statystyczne w ramach realizowanych działań na terenie gminy.
- IV. Lokalna diagnoza problemu przemocy.
- V. Wnioski i rekomendacje.
- VI. Cele programu.
- VII. Zadania do realizacji.
- VIII. Przewidywane efekty realizacji programu.
- IX. Ramy finansowe.
- X. Ewaluacja programu.
- XI. Sprawozdawczość.

Wstęp

Głównym celem opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2018 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie. Cel ten jest zgodny z celem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020. Powyższy cel będzie realizowany poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej i niezbędnej współpracy służb wymienionych w Programie. Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła trwałe efekty musi być realizowana interdyscyplinarnie. Niniejszy Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska oraz poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

Aktem prawnym regulującym działania wszystkich podmiotów wobec przemocy w rodzinie jest również Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 w sprawie procedury Niebieskiej Karty, które obowiązuje od 18.10.2011. Procedura Niebieskiej Karty została opracowana w ten sposób, aby połączyć kompetencje wszystkich instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i tworzyć warunki do podejmowania współpracy już od momentu interwencji.

W rozporządzeniu określono krąg podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury Niebieskiej Karty, obowiązki w tym zakresie przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, zadania pracowników socjalnych, działania przedstawicieli Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia, oświaty, a także funkcjonariuszy Policji.

Skuteczność programu zależy od wielu czynników, w tym między innymi dobrego rozeznania środowiska przez służby odpowiednio przygotowane, zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin, kompleksowej współpracy lokalnych służb i instytucji w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, a przede wszystkim motywacji do dokonania zmian i wyjścia z kryzysu przez rodziny dotknięte problemem przemocy. Realizacja Programu w efekcie zakłada, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

I. Podstawa prawna:

1. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. /Dz.U z 2015, poz. 163/,
2. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. /Dz.U z 2015, poz. 1390/,
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi /Dz.U z 2015, poz. 1286/,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz.U z 2012, poz.124 ze zmianami/.

II. Opis zjawiska przemocy.

Dla właściwego rozpoznania zjawiska konieczne jest jego zdefiniowanie. Przemoc domowa doczekała się wielu zróżnicowanych definicji. Definicja zawarta w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, określa przemoc jako: *„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

W definicjach przemocy występujących w literaturze przedmiotu występują wspólne elementy, zawierające istotę tego zjawiska:

- Jest to działanie intencjonalne, świadome i zamierzone; ma na celu kontrolowanie i podporządkowywanie ofiary.
- Występuje przewaga siły ze strony agresora, sprawcy przemocy.
- Sprawca narusza prawa i dobra osobiste ofiary, godzi również w jej osobistą wolność.
- Zachowanie sprawcy wywołuje cierpienie i ból ofiary.
- Zachowanie sprawcy wykracza poza społeczne normy i zasady relacji interpersonalnych.

Zidentyfikowanie form przemocy pozwala na ich opisanie i tak:

Przemoc fizyczna to zamierzone działanie człowieka, zwrócone przeciwko fizyczności członka jego rodziny, niosące ryzyko uszkodzenia w ciele, przy czym może być: - czynna - faktyczne używanie siły w celu osiągnięcia czegoś lub tylko wyrządzenia krzywdy, - bierna – wszelkiego rodzaju zaniedbania, celowe pozbawianie pożywienia, ograniczanie podstawowych praw, brak opieki (wobec dzieci, osób niepełnosprawnych, starszych).

Przemoc psychiczna obejmuje wszystkie działania zmierzające do poniżenia ofiary, obrażenia, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości, szantaż emocjonalny, „zabawa” uczuciami członka rodziny, manipulacja.

Przemoc seksualna - zmuszanie ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej wbrew jej woli.

Przemoc ekonomiczna - kontrolowanie finansów, zabieranie zarobionych pieniędzy, odmowa możliwości podjęcia pracy, niezaspokajanie potrzeb materialnych.

Proces przemocy został zdiagnozowany i opisany w formie cykli – faz przemocy.

Faza narastającego napięcia - na tym etapie agresor jest stale poirytowany, prowokuje kłótnie, nadużywa alkoholu, narkotyków, może stać się niebezpieczny, często budzi lęk członków rodziny, traci nad sobą kontrolę. Ofiara staje się uległa, próbuje załagodzić każdy konflikt, przeprasza, uspokaja agresora, spełnia jego zachcianki lub unika go. W ofierze wciąż narasta poczucie niepokoju i lęk (co objawiać się może w dolegliwościach fizycznych).

Faza gwałtownej przemocy – agresor wyładowuje się na ofierze, wpada w szał, furię pod wpływem zwykłego drobiazgu. Na tym etapie dochodzi do zastosowania jawnej, świadomej przemocy w różnych jej formach. Ofiara natomiast jest zupełnie bezradna, nie ma wpływu na zachowanie agresora. Często towarzyszy jej uczucie szoku w wyniku zaistniałej sytuacji. Odczuwa również wstyd i poczucie winy, bądź złość.

Faza miodowego miesiąca - po wystąpieniu aktu agresji napastnik często wyraża skruchę, towarzyszy mu poczucie winy. Stara się naprawić relację z ofiarą, obiecuje, że taka sytuacja już się nie powtórzy. Okazuje wówczas ofierze dużo ciepła i uczucia, co przypomina ofierze osobę, jaką sprawca był przed zaistniałymi problemami. Zachowanie sprawcy podczas tego etapu rzeczywiście nie budzi zastrzeżeń, może on mieć również autentyczne pragnienie zmiany. To wszystko budzi w ofierze nadzieję zmiany napastnika. Osoba ta w zestawieniu z wcześniejszym złym traktowaniem, teraz czuje się kochana i szczęśliwa, otoczona opieką i zainteresowaniem. Nie dziwi więc fakt, iż zaczyna wierzyć sprawcy, iż „teraz już na pewno będzie inaczej”.

Faza narastającego napięcia - po pewnym czasie niestety cykl się powtarza. Przemoc w następnym cyklu staje się gwałtowniejsza, narasta, powtarza się dopóki nie nastąpi jakiś punkt kulminacyjny, którym może być interwencja z zewnątrz, skuteczna obrona, bądź też śmierć ofiary. Ofiara jednak pomimo powtarzającego się cyklu przemocy pozostaje w toksycznym związku.

III. Dane statystyczne w ramach realizowanych działań na terenie gminy Kąty Wrocławskie.

W latach w 2013 – 2015 w Gminie Kąty Wrocławskie w 99 rodzinach uruchomiona została procedura „Niebieskie Karty” w związku z zaistnieniem przemocy domowej /w 3 rodzinach procedurę uruchamiano ponownie/. Liczba wszczynanych procedur przedstawia się następująco:

- 2013 r. – 17
- 2014 r. – 33
- 2015 r. – 49

Specjalista zatrudniony w Punkcie Konsultacyjnym przeprowadził następującą ilość konsultacji:

- 2013 r. – 227 osób, w tym uzależnionych od alkoholu – 29 oraz 10 osób z problemem przemocy,
- 2014 r. – 289 osób, w tym uzależnionych od alkoholu -10 oraz 9 osób doświadczających przemocy i 9 stosujących przemoc,
- 2015 r. – 338 osób, w tym uzależnionych od alkoholu 47 osób oraz 1 osoba doświadczająca przemocy.

Z pomocy psychologicznej skorzystało:

- 2013 r. – 38 osób, z których 12 osób było związanych z tematem przemocy
- 2014 r. – 54 osoby, z których 26 osób było związanych z tematem przemocy
- 2015 r. – 52 osób, z których 25 było związanych z problemem przemocy.

W 2015 roku 3 osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie wyraziły chęć udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym /program ukończyła 1 osoba/.

Grupy robocze pracowały z 76 rodzinami /w 2 rodzinach procedurę wszczęto ponownie/, w których pozostawało 60 dzieci.

Ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 9 osób z problemem przemocy.

Z informacji Komisariatu Policji w Kątach Wrocławskich wynika, że w:

- 2013 r. zostało podjętych 60 interwencji domowych, do wytrzeźwienia doprowadzono 15 osób. W ramach pracy dochodzeniowo śledczej skierowano 3 akty oskarżenia w związku z popełnieniem przestępstwa.
- 2014 r. zostało podjętych 100 interwencji domowych, do wytrzeźwienia doprowadzono 42 osoby. W ramach pracy dochodzeniowo śledczej skierowano 13 aktów oskarżenia w związku z popełnieniem przestępstwa z art. 207 KK.
- 2015 r. zostało podjętych 367 interwencji domowe, w 26 sprawach prowadzono postępowanie przygotowawcze, skierowano 3 akty oskarżenia w związku z przemocą.

IV. Lokalna diagnoza problemu przemocy.

Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Kąty Wrocławskie w roku 2015 poza analizą dokumentów uzupełniona została o badania ankietowe przeprowadzone w trzech grupach:

- Dorośli – 98 osób, w tym 70 kobiet i 28 mężczyzn. Wśród ankietowanych 14 osób posiadało wykształcenie podstawowe, 17 osób wykształcenie zawodowe, 32 osoby wykształcenie średnie, 35 osób wykształcenie wyższe.
- Młodzież gimnazjalna – 83 uczniów z wszystkich oddziałów szkolnych.
- Dzieci (klasy IV – VI) – 167 dzieci.

Celem diagnozy była ocena świadomości dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie /skala problemu, postawy oraz opinie na temat przemocy/. Narzędzie jakie zostało wykorzystane to kwestionariusz ankiety. Badanie przeprowadzono w różnych grupach wiekowych, zatem przygotowane zostały trzy różne kwestionariusze. Wszystkie zostały wypełnione i zwrócone. Grupę badawczą wybrano w sposób losowy. W diagnozie uczestniczyło łącznie 348 osób.

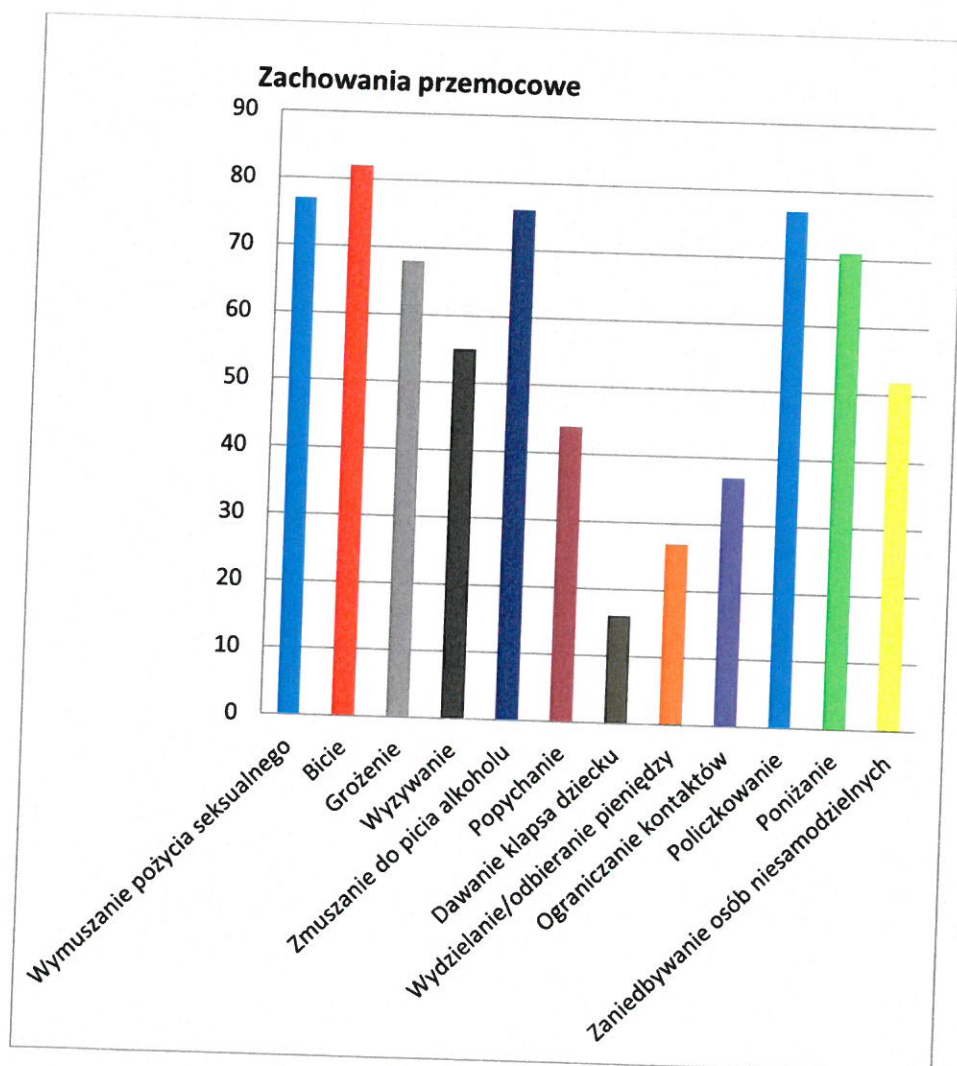
Wyniki badań ankietowych.

1. Badania z osobami dorosłym.

Znacznym utrudnieniem podczas badań była niechęć osób do wzięcia udziału w badaniu i uzupełnienie kwestionariusza. Dlatego też grupa badawcza nie była zbyt liczna.

Według ankietowanych największy wpływ na przemoc ma alkoholizm, nieumiejętność radzenia sobie ze złością oraz doświadczanie przemocy w dzieciństwie.

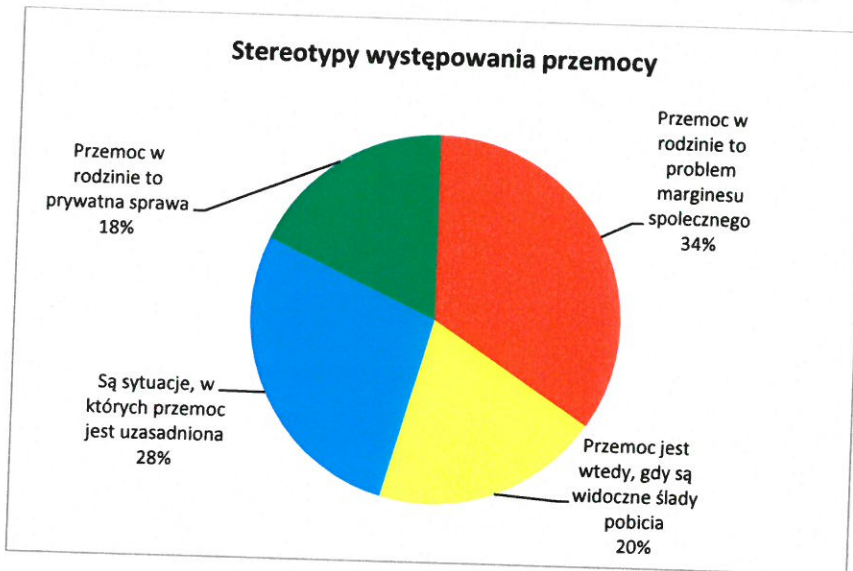
Zachowania przemocowe wg. badanych przedstawiają się następująco:

Dorośli za symptomy występowania przemocy uważają w przeważającej większości:

- widoczne ślady bicia,
- wyzwiska,
- alkoholizm.

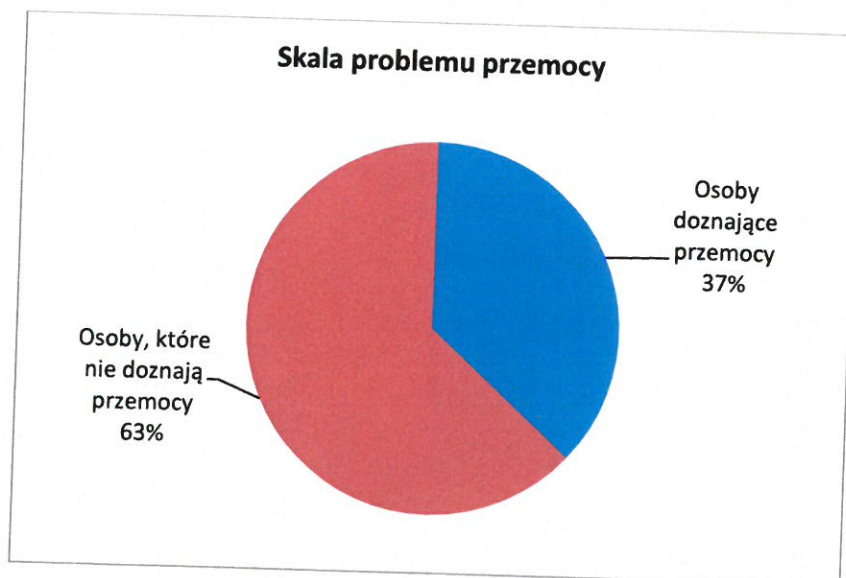
W przeprowadzonym badaniu silnie zarysowały się stereotypy dotyczące przemocy:

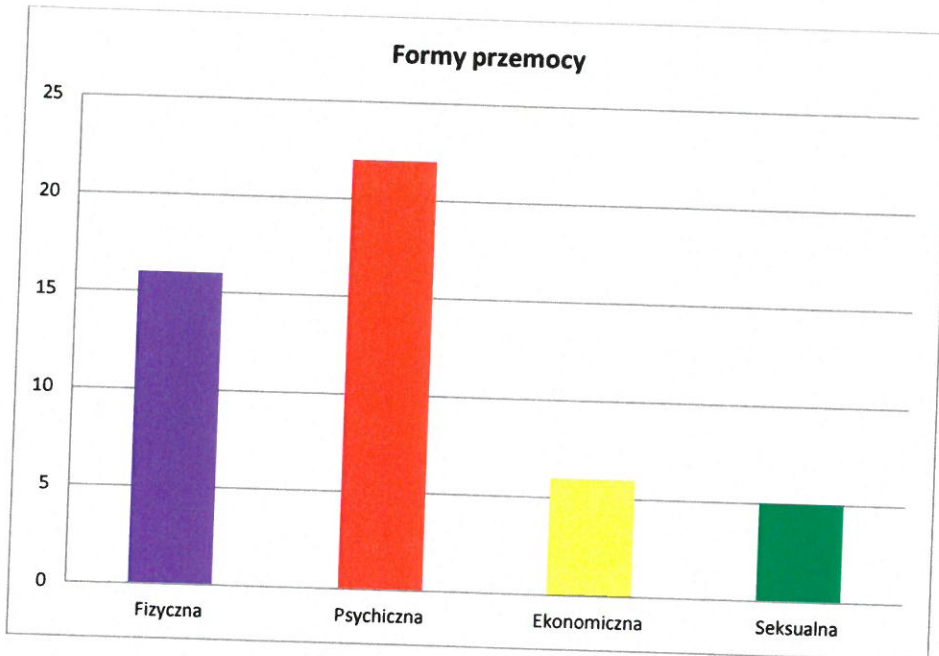
Zauważyć można wśród ankietowanych małą wiedzę dotyczącą mechanizmów postępowania ofiar przemocy w rodzinie ponieważ aż 39 osób uważa, że gdyby ofiara przemocy cierpiała odeszłaby od sprawcy.

Zaskakujące są również wyniki pytania dotyczącego gwałtu w małżeństwie tj. aż 79/na 98 osób potwierdziło, że gwałt w małżeństwie istnieje.

Niepokojąca jest również ilość osób, które potwierdziły fakt doznawania przemocy.

Najczęściej występujące formy przemocy:

Ankieta pozwoliła stwierdzić, że mieszkańcy posiadają niski poziom wiedzy dotyczący instytucji pomocowych na terenie gminy oraz instytucji świadczących pomoc w sytuacji przemocy.

2. Badania z młodzieżą gimnazjalną.

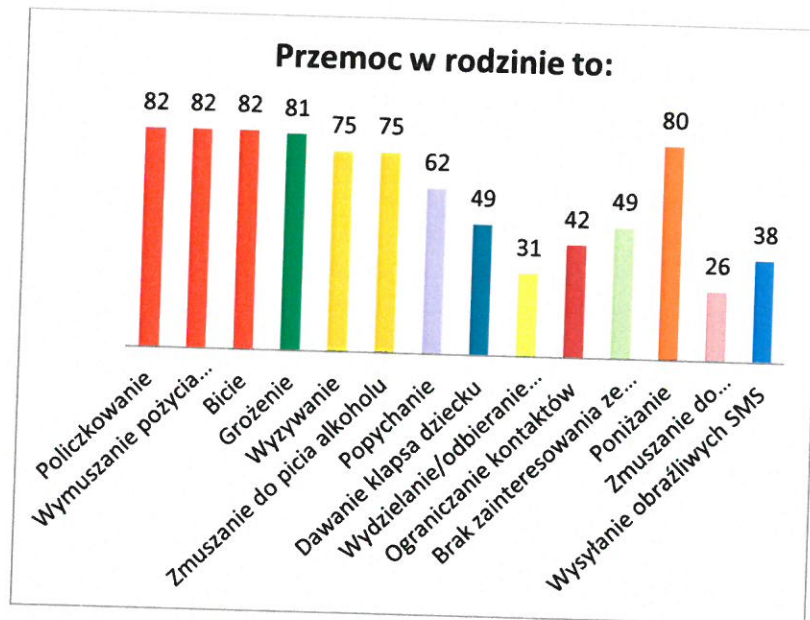
Większość uczestników badania ankietowego zadeklarowała świadomość zagadnienia przemocy w rodzinie.

Nie wszyscy sprecyzowali definicję przemocy w rodzinie /7 osób nie odpowiedziało na pytanie/. Wypowiedzi pisemne dotyczące definicji świadczą, że temat przemocy domowej nie jest dobrze znany młodzieży.

W większości definicje sprowadzają się ona do „bicia dzieci”. Zauważalny jest wśród młodzieży związek przemocy z uzależnieniami, zwłaszcza alkoholem.

Ankietowani uczniowie mieli pewien problem w zdefiniowaniu określenia „zły dotyk”. Dwadzieścia dwie osoby nie napisały definicji, zaś osiemnaście osób przyznała, że nie wie. Podane definicje w dużej ilości nie nawiązują jednak do faktycznego znaczenia tych słów.

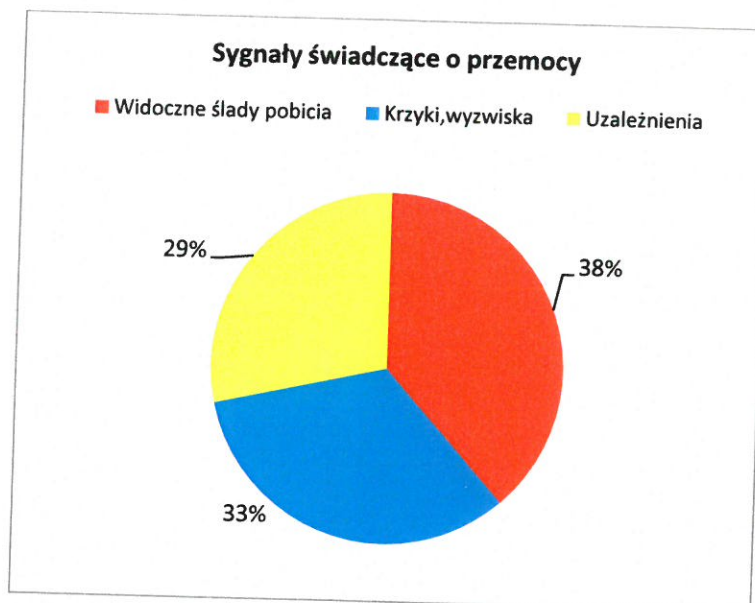
Respondenci do zachowań o charakterze przemocy w rodzinie zaliczyli następujące sytuacje:

Największą trudność /odpowiedzi „nie wiem”/ sprawiało: dawanie klapsa, zmuszanie do wykonywania prac domowych, ograniczanie kontaktów, popychanie.

Świadkiem przemocy według badania była mniejszość ankietowanych tj.26 osób.

Zdecydowana większość uczniów uważa, że sygnałami występowania przemocy są:

Odpowiedzi „Nie” dotyczyły głównie:

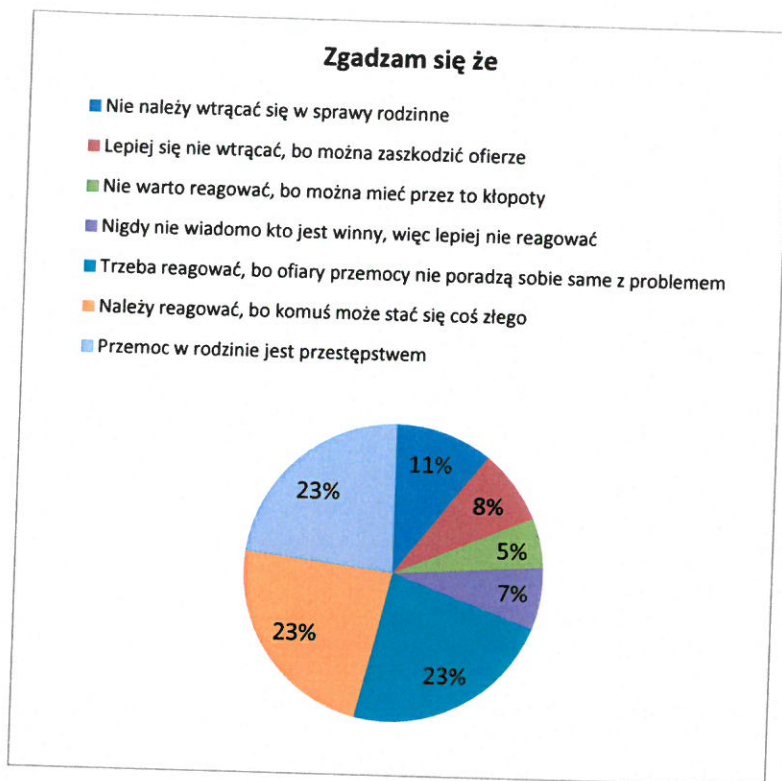
- problemów w nauce – 38 osób
- zmiany nastroju – 34
- nadużywanie alkoholu – 34 osoby

Odpowiedzi „Nie wiem” dotyczyły głównie zmiany nastroju – 16 osób

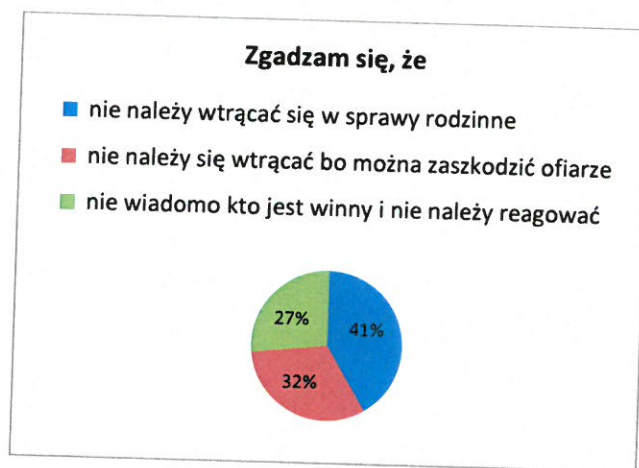
Zdaniem uczestników badania najczęstszą przyczyną występowania przemocy w rodzinie jest:

W zdecydowanej większości uczniowie zgadzają się z następującymi stwierdzeniami /reakcja na przemoc/:

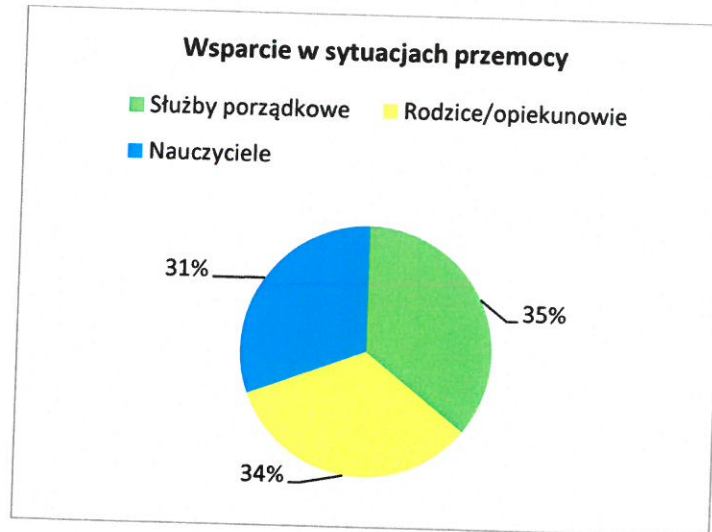

Niepokojący jest fakt, że w dalszym ciągu silnie zakorzenione są stereotypy dotyczące przemocy.

Do doświadczania przemocy ze strony innego członka rodziny przyznało się 27% ankietowanych, jako sprawcę wskazali rodziców/opiekunów i rodzeństwo. 50% ankietowanych nie szukało pomocy ponieważ pogodziło się ze swoją sytuacją.

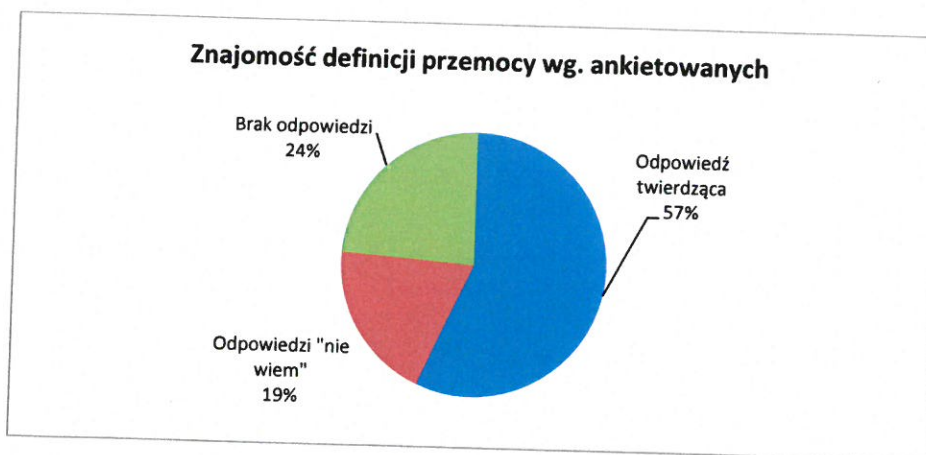
Wsparciem dla uczniów w sytuacjach trudnych /świadkowie przemocy/ofiary przemocy są:

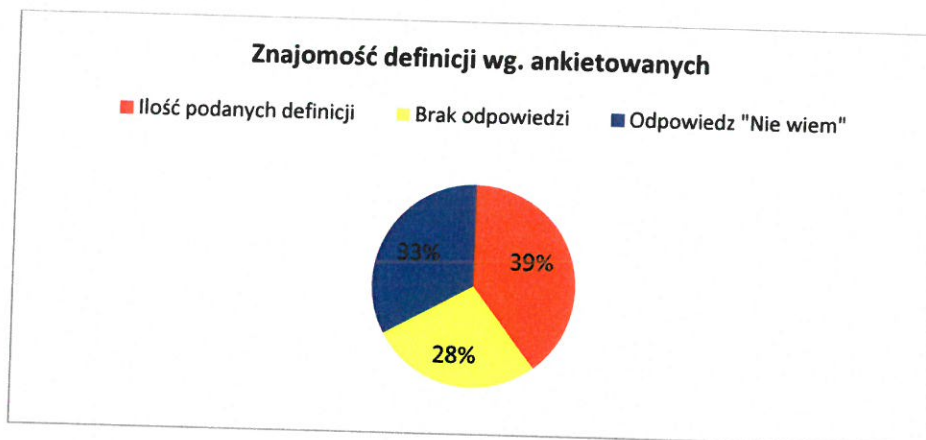
3. Badania z dziećmi szkół podstawowych.

Według odpowiedzi dzieci znają one definicję przemocy. Mniej osób stwierdziło jednak, że wie czym jest przemoc domowa. Znaczna ilość odpowiedziała, że nie zna definicji, aż 49 osób nie udzieliło odpowiedzi.

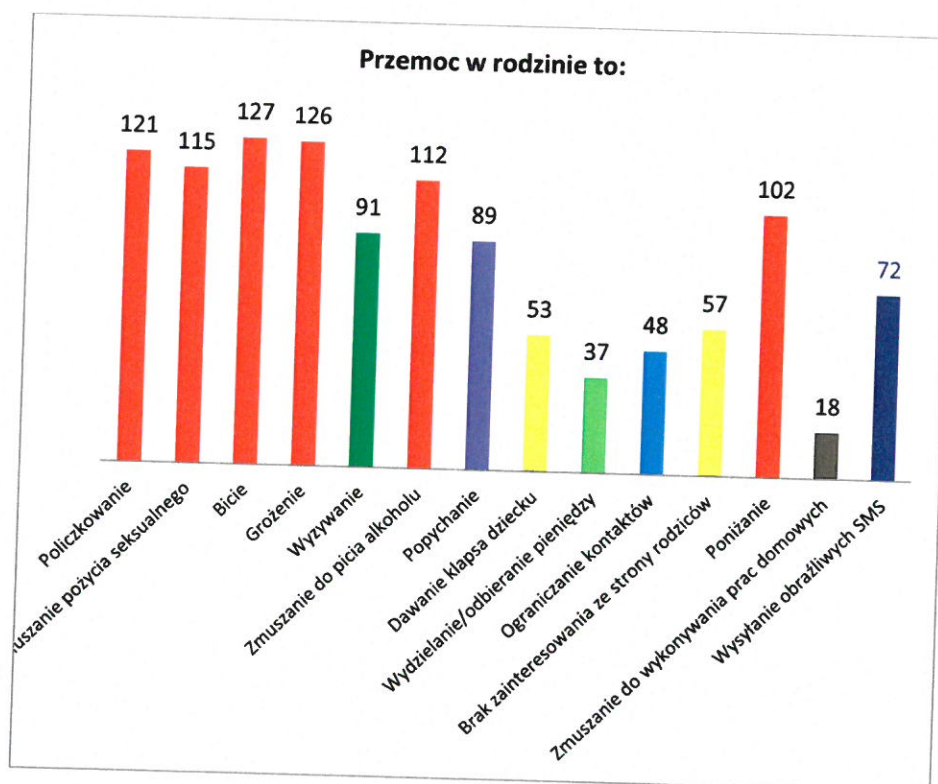
Z przytoczonych wypowiedzi wynika, że większość dzieci przemoc domową utożsamia z „biciem dzieci”.

Problem stanowiło zdefiniowanie „złego dotyku”. Powyższe potwierdzają przytoczone definicje.

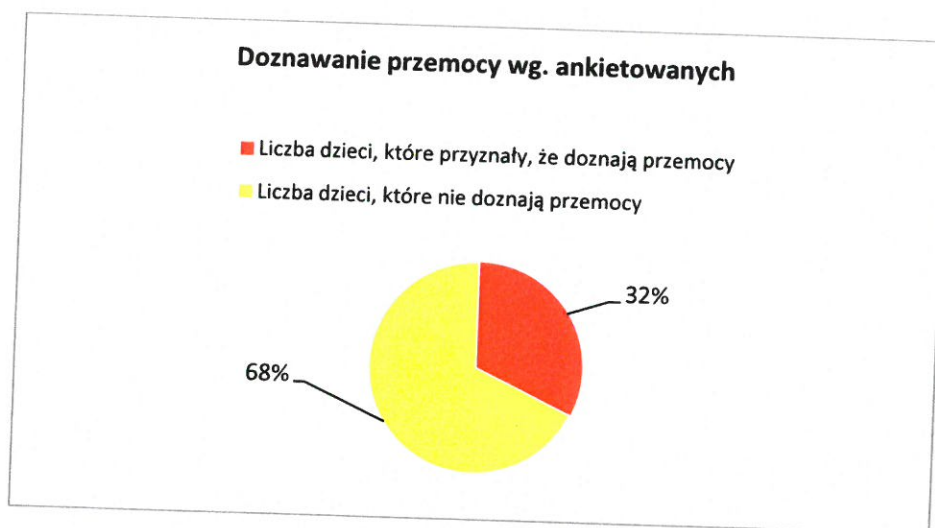

Ankietowani do zachowań przemocowych zaliczyli:

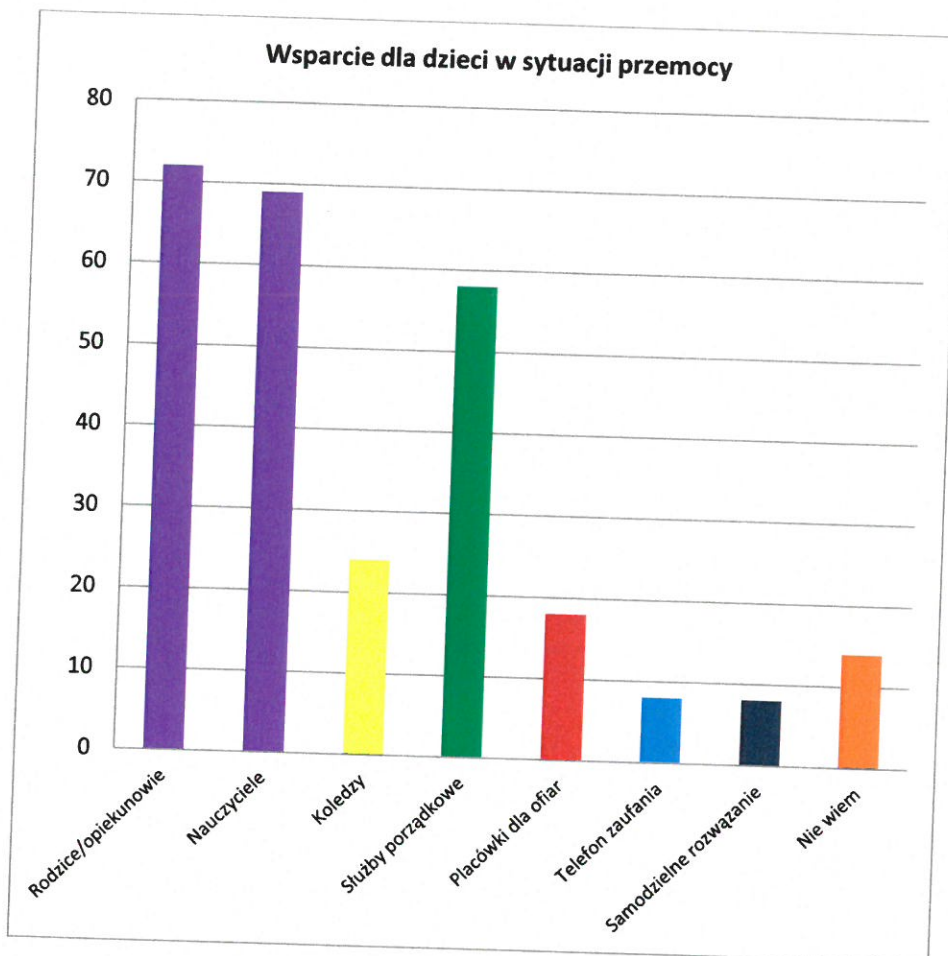
Niepokojący jest fakt, że kilkoro uczniów odpowiedziało, że w niektórych sytuacjach należy użyć przemocy. Dowodzi to, że dzieci nie znają alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów.

Znaczna ilość dzieci była świadkami przemocy. Kiloro przyznało, że dzieci doznające przemocy zasłużyły sobie na to. Większość ankietowanych uważa, że należy informować o stosowaniu przemocy – 137/na 167 ankietowanych. Niepokojący jest fakt, że duża liczba dzieci przyznała, że doznaje przemocy. Jako sprawców podają rodziców/opiekunów i rodzeństwo.

Dzieci będąc w sytuacji przemocy szukają pomocy i wsparcia. Niektóre jednak pogodziły się z zaistniałą sytuacją, bądź nie wierzą, że ktoś może im pomóc, wstydzą się również ujawnić problem.

Wybór osób, do których dzieci zwróciłyby się o pomoc wygląda następująco:

V. Wnioski i rekomendacje.

Przemoc w rodzinie w oczach mieszkańców i specjalistów	
Wnioski	Rekomendacje
<p>Przemoc w rodzinie jest problemem "wrażliwym", trudnym do diagnozowania. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie nie chcą ujawniać problemu, obawiając się reakcji otoczenia, represji ze strony sprawcy, długich i zawiłych procedur prawnych. Taki stan rzeczy znajduje odzwierciedlenie w statystykach prowadzonych przez poszczególne służby.</p> <p>W 2014r. prowadzono 46 Niebieskich Kart, a 26 rodzinom udzielono pomocy psychologicznej z tytułu występowania przemocy w rodzinie.</p> <p>W 2015 wszczęto 49 procedur, zaś prowadzono /wraz z tymi z lat poprzednich/ 78 procedur Niebieskiej karty. Spośród 98 respondentów, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie o znajomość rodzin, w których dochodzi do przemocy domowej, aż 42% stwierdziło, że zna taką rodzinę. Ponadto spośród 348 ankietowanych 32% przyznało, że doznało przemocy domowej.</p> <p>W świadomości społecznej nadal funkcjonują</p>	<p>Należy mieć na względzie, że oficjalne statystyki nie odzwierciedlają w pełni skali i charakteru problemu przemocy w rodzinie, dlatego, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy i ochrony osób dotkniętych przemocą należy systematycznie diagnozować problem w środowisku lokalnym.</p>
	Warto edukować społeczeństwo, w tym osoby uzależnione

<p>mity i stereotypy dotyczące przemocy w rodzinie. 74% badanych wskazało, że nadużywanie alkoholu jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie /spośród 181 osób badanych/. Rzeczywiście, przemoc w rodzinie często towarzyszy uzależnieniu od alkoholu, nie udowodniono jednak związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy tymi zjawiskami. Jak potwierdzają doświadczenia z pracy z osobami stosującymi przemoc, uzależnionymi od alkoholu, nie jest prawdą, że zatrzymanie uzależnienia jest równoznaczne z zaprzestaniem stosowania przemocy w rodzinie.</p>	<p>od alkoholu i ich rodziny, że uzależnienie od alkoholu nie jest przyczyną przemocy. Aby powstrzymać przemoc w rodzinie nie wystarczy poddać się leczeniu uzależnienia. Osoby stosujące przemoc w rodzinie powinny dodatkowo uczestniczyć w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.</p>
<p>Mieszkańcy najczęściej rozumieją przemoc jako przemoc fizyczną, o czym świadczą ich opinie o działaniach klasyfikowanych jako przemocowe oraz najczęstszych symptomach świadczących o występowaniu tego zjawiska w rodzinach (widoczne ślady pobicia, krzyki, wyzwiska).</p>	<p>Należy prowadzić działania informacyjno-edukacyjne służące upowszechnieniu wiedzy wśród mieszkańców o formach przemocy, konsekwencjach i sposobach rozpoznawania przemocy.</p>
<p>Badania pokazują na niejednoznaczne podejście mieszkańców do stosowania kar cielesnych wobec dzieci. 34% badanych zaklasyfikowało „dawanie klapsa” jako przemoc, a 23% nie było pewnych („nie wiem”), co oznacza, że część osób może usprawiedliwiać takie postępowanie w zależności od sytuacji.</p>	<p>Rekomenduje się podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców służących podniesieniu ich wiedzy o konsekwencjach stosowania przemocy wobec dzieci oraz wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych (np. komunikacja z dzieckiem, rozwiązywanie konfliktów). Warto także podejmować działania informacyjno-edukacyjne służące ochronie dzieci przed przemocą w rodzinie (np. włączanie się w kampanie ogólnopolskie, tworzenie lokalnych kampanii).</p>
<p>Pomimo szeroko deklarowanego poparcia dla konieczności reagowania na przemoc, deklaracje badanych nie znajdują potwierdzenia w rzeczywistych zachowaniach. Niespełna 100% badanych zdecydowanie zgadzało się z twierdzeniami, że na przemoc trzeba reagować, bo ofiary przemocy nie poradzą sobie same z przemocą w rodzinie. 73% osób reagowało by poprzez zgłoszenie sprawy na policję, 52% poprzez powiadomienie instytucji, 42% poprzez własne wsparcie. Tylko 23% zadeklarowało upomnienie sprawcy. Badani nie reagowali by będąc świadkami przemocy, z obawy przed kłopotami /49%/, z obawy, że zaszkodzą ofierze /40%/, z niewiedzy do jakiej instytucji zgłosić przemoc /20%/.</p>	<p>Rekomenduje się podjęcie działań mających na celu uwrażliwienie mieszkańców na konieczność reagowania na przemoc w rodzinie. Istnieje potrzeba upowszechnienia wśród mieszkańców znaczenia i roli świadka przemocy w rodzinie oraz form i sposobów postępowania w sytuacji bycia świadkiem przemocy.</p>
<p>Przemoc w rodzinie to problem, który dotyczy nie tylko małżonków, czy partnerów /36 osób z 98 badanych/. Zdarza się, że ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, bądź są pośrednimi ofiarami /świadkami przemocy domowej/. Spośród respondentów /uczniów/, którzy przyznali się do doświadczania przemocy w rodzinie, 74 osoby udzieliły informacji nt. osób, które stosowały wobec nich przemoc. Najczęściej sprawcą był rodzic/opiekun bądź rodzeństwo.</p>	<p>Należy wzmocnić działania profilaktyczne nastawione na wczesne wykrywanie i rozwiązywanie konfliktów i kryzysów w rodzinie m.in. poprzez prowadzenie mediacji rodzinnych, poradnictwa psychologicznego oraz działań terapeutycznych. Niezbędna jest również szczególna troska o dobro i bezpieczeństwo dzieci. W celu ochrony dzieci przed przemocą w rodzinie warto prowadzić działania służące modelowaniu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców.</p>
<p>Niewiele osób spośród podejrzanych o stosowanie przemocy, które przyznały się do zachowań przemocowych wobec bliskich</p>	<p>Konieczne jest położenie nacisku na informowanie sprawców o konsekwencjach stosowania przemocy i motywowanie ich do udziału w programach korekcyjno -</p>

<p>podejmowało próby zmiany zachowania. Niektórzy przyznali, że próbowali powstrzymać się od stosowania przemocy, ale próby te ograniczały się najczęściej do rozmów z innymi osobami. Tylko trzech sprawców wyraziło zgodę na udział w programie korekcyjno-edukacyjnym. Program ukończyła 1 osoba.</p>	<p>edukacyjnych. Ważne są starania na rzecz szerszego stosowania przewidzianych w prawie instrumentów nacisku na sprawców (np. sądowe zobowiązanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych)</p>
<p>Z badań wynika, że w świadomości mieszkańców gminy pomoc w sytuacji występowania przemocy świadczą przede wszystkim 2 podmioty: Ośrodek Pomocy Społecznej (68% wskazań) oraz policja (65% wskazań). Pozostałe instytucje działające w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy zdaniem mieszkańców to: szkoły /49%/, GKRPA /27%/, służba zdrowia /21%/. Wyniki wskazują także na małą znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego wśród mieszkańców.</p>	<p>Aby wzmocnić wiedzę mieszkańców gminy o instytucjach mogących świadczyć pomoc w sytuacjach przemocy w rodzinie należy rozpowszechniać informacje nt. instytucji i organizacji świadczących pomoc rodzinom i osobom z problemem przemocy oraz o ich ofercie wsparcia. Ze względu na kluczową rolę Zespołu Interdyscyplinarnego należałoby informować społeczność lokalną o jego kompetencjach oraz możliwości działania.</p>
<p>Pomimo ustawowo uregulowanego obowiązku interdyscyplinarnego podejścia do przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zobligowania poszczególnych służb, w tym pomocy społecznej, policji, GKRPA, oświaty i służby zdrowia do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie procedura Niebieskie Kart jest realizowana głównie przez Policję, pomoc społeczną, GKRPA. Pozostałe służby w najmniejszym stopniu angażują się realizację nałożonych przepisami prawa zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Warto nawiązać/poprawiać współpracę z służbą zdrowia i oświatą w celu aktywniejszego włączenia lekarzy, pielęgniarek, pedagogów w realizację procedury Niebieskie Karty. Okolicznością sprzyjającą może być kampania "Lekarzu reaguj na przemoc" realizowana przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: www.lekarzureagujnaprzemoc.pl oraz kampanie profilaktyczno – edukacyjne dla nauczycieli, poradniki o przemocy /np. jak pomóc dziecku sprawcy przemocy itp./</p>
<p>Poważną barierę w skutecznym przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowią deficyty lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: brak specjalistów, brak odpowiednich warunków lokalowych, biurokracja, nadmiar obowiązków, ograniczone środki finansowe.</p>	<p>Rekomenduje się podjęcie działań służących niwelowaniu deficytów lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zabezpieczeniu odpowiednich warunków do skutecznego i efektywnego rozwiązywania problemu przemocy domowej.</p>

VI. Cele Programu.

W oparciu o własne dane statystyczne z realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz na podstawie przeprowadzonych badań opracowany został Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie na lata 2016 – 2018, który jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich, a jednocześnie formą systematycznego udoskonalania jakości działań na rzecz lokalnej społeczności.

Celem głównym programu jest **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin oraz ograniczenie problemu przemocy przy spójnym działaniu wszystkich służb na terenie gminy.**

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Usprawnienie systemu interwencji i wsparcia rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy poprzez współdziałanie instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.
2. Ograniczenie występowania negatywnych następstw przemocy poprzez kompleksową oraz specjalistyczną pomoc osobom i rodzinom z tym problemem.
3. Zapobieganie występowaniu przemocy oraz ograniczenie problemu poprzez działalność informacyjną, edukacyjną i profilaktyczną w temacie przemocy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
4. Poprawa jakości pracy przedstawicieli służb zaangażowanych w procedurę Niebieskiej Karty poprzez podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
5. Monitorowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy poprzez przeprowadzanie badań uwzględniających zjawisko przemocy.

VII. Zadania do realizacji:

1. Usprawnienie systemu interwencji i wsparcia rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy poprzez współdziałanie instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Sposób realizacji	Instytucja realizująca	Instytucje wspierające	Termin realizacji
1. Działania interwencyjne mające na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy na terenie gminy.	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Policja	Jednostki oświatowe, Służba zdrowia, Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, GKRPA, Punkt konsultacyjny	praca ciągła
2. Współpraca z instytucjami działającymi w obszarze interwencji kryzysowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie /ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki socjoterapeutyczne	Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Sąd Rejonowy /kuratorzy/, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	praca ciągła
3. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz pomocy osobom stosującym przemoc / ośrodki terapeutyczne - programy korekcyjno - edukacyjne, grupami wsparcia/.	Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Sąd Rejonowy /kuratorzy/, PCPR, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, oświata, służba zdrowia	praca ciągła
4. Pomoc finansowa dla rodzin doświadczających pomocy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół Interdyscyplinarny	wg. potrzeb
5. Wsparcie i pomoc dla osób i rodzin doświadczających przemocy w odizolowaniu od sprawy.	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy /Wydział Gospodarki Nieruchomościami/, Policja	wg. potrzeb
6. Informacja o miejscach udzielania pomocy dla osób i rodzin doświadczających przemocy /tablice informacyjne, strona internetowa, ulotki, Biuletyn Informacyjny	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, GKRPA, Punkt konsultacyjny, oświata, służba zdrowia	praca ciągła

2. Ograniczenie występowania negatywnych następstw przemocy poprzez kompleksową oraz specjalistyczną pomoc osobom i rodzinom z tym problemem.

Sposób realizacji	Instytucja realizująca	Instytucje wspomagające	Termin realizacji
1. Zapewnienie kompleksowej pomocy terapeutycznej, psychologicznej, socjalnej	Punkt konsultacyjny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Policja, GKRPA oświata, służba zdrowia	praca ciągła
2. Podnoszenie świadomości prawnej wśród rodzin i osób dotkniętych przemocą	Policja Punkt konsultacyjny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	Urząd Miasta i Gminy Sąd Rejonowy, Prokuratura, GKRPA, oświata,	praca ciągła
3. Spotkania grup wsparcia dla ofiar przemocy	-	Zespół Interdyscyplinarny, służba zdrowia, oświata, Sąd /kuratorzy/, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	praca ciągła
4. Współpraca z Policją, Sądem Rejonowym /kuratorami rodzinnymi, społecznymi i karnymi/, placówkami medycznymi na terenie gminy, pedagogami i psychologami szkolnymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań na rzecz rodzin dotkniętych problemem przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, oświata, GKRPA	praca ciągła
5. Udzielanie wsparcia rodzinom z problemem przemocy w formie asystenta rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, Sąd Rejonowy	wg. potrzeb
6. Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doświadczającym przemocy, ofiarom przemocy w wyniku podejmowania interwencji kryzysowej	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny, GKRPA, Policja, PCPR	wg. potrzeb
7. Udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy w postaci umieszczenia w ośrodkach wsparcia	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny, GKRPA, Policja,	wg. potrzeb
8. Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, poradnictwie specjalistycznym oraz terapii.	Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny, GKRPA, Policja, PCPR	wg. potrzeb

3. Zapobieganie występowaniu przemocy oraz ograniczenie problemu poprzez działalność informacyjną, edukacyjną i profilaktyczną w temacie przemocy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Sposób realizacji	Instytucja realizująca	Instytucja współdziałająca	Termin Realizacji
1. Realizowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przemocy na terenie placówek oświatowych	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja,	programy roczne
2. Prowadzenie na terenie szkół oraz	Oświata,	Gminny Ośrodek Pomocy	programy

światlic środowiskowych programów edukacyjnych, pogadanek, prelekcji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i rówieśniczej skierowanych do dzieci i rodziców	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Spółecznej, Policja, Przedszkola	roczne
3.Organizowanie wypoczynku w czasie ferii i wakacji dla dzieci i młodzieży szkolnej z programem profilaktyczno – wychowawczym	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświata	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GOKiS, świetlice środowiskowe	przerwy w nauce szkolnej – wakacje ferie
4.Finansowanie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych na terenie szkół	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Placówki oświatowe	wg. potrzeb
5.Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe,	GOKiS, świetlice środowiskowe	wg. potrzeb
6.Organizowanie festynów, imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych promujących integrację rodzinną	Placówki oświatowe, /przedszkola/,	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GOKiS, Policja	wg. potrzeb
7.Informowanie społeczności lokalnej o możliwościach wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy poprzez informacje w formie broszur, ulotek.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Punkt konsultacyjny, oświata, służba zdrowia, Policja	praca ciągła
8.Informowanie rodziców o możliwościach wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy poprzez rozmowy /pogadanki/	Placówki oświatowe, /przedszkola	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Punkt konsultacyjny, służba zdrowia, Policja	praca ciągła

4.Poprawa jakości pracy przedstawicieli służb zaangażowanych w procedurę Niebieskiej Karty poprzez podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Termin realizacji
1.Szkolenie przedstawicieli instytucji i służb społecznych działających na terenie gminy w zakresie diagnozowania, podejmowania działań i udzielania wsparcia rodzinom z problemem przemocy w rodzinie oraz wdrażaniem procedury Niebieskiej karty	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Policja Oświata, Służba zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt konsultacyjny	wg. potrzeb

5. Monitorowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy poprzez przeprowadzanie badań uwzględniających zjawisko przemocy.

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostka Wspomagająca	Termin realizacji
1. Prowadzenie na bieżąco statystyki w zakresie diagnozowania problemu przemocy, podejmowania interwencji, udzielania wsparcia i pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt konsultacyjny, GKRPA, Policja	PCPR, oświata, służba zdrowia	praca ciągła
2. Edukacja społeczności lokalnej poprzez informacje o przemocy w formie broszur, ulotek itp.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	Punkt konsultacyjny, Policja, oświata	praca ciągła
3. Przeprowadzanie badań ankietowych w zakresie zdiagnozowania problemu przemocy	Zespół Interdyscyplinarny Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	Oświata, Służba zdrowia	co trzy lata-cyklicznie

VIII. Przewidywane efekty realizacji programu.

1. Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kąty Wrocławskie.
2. Udzielanie wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy.
3. Objęcie wsparciem dzieci i młodzieży dotkniętej zjawiskiem przemocy.
4. Efektywna współpraca pomiędzy instytucjami i służbami na terenie gminy stykającymi się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

IX. Ramy finansowe: budżet samorządu gminnego, środki pozyskiwane z funduszy zewnętrznych /rządowych, pozarządowych, programów celowych/.

Finansowanie programu:

- 2016 rok nie mniej niż – 8.700,00
- 2017 rok – nie mniej niż 12.000,00
- 2018 rok nie mniej niż 12.000,00

Ogólny koszt programu na lata 2016 -2018 nie mniej niż 32.700,00

X. Ewaluacja Programu

Wskaźniki monitoringu:

1. liczba osób przyjętych przez Punkt Konsultacyjny w zakresie udzielenia wsparcia w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie,
2. ilość osób doświadczających przemocy skierowanych do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,

3. liczba osób i rodzin doświadczających przemocy objęta wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
4. liczba dzieci i młodzieży oraz dorosłych objęta programami profilaktycznymi, edukacyjnymi oraz akcjami informacyjnymi,
5. liczba „Niebieskich Kart” założonych w rodzinach z terenu gminy Kąty Wrocławskie
6. liczba interwencji w sytuacjach kryzysowych przeprowadzona przez jednostki gminne,
7. Ilość działań wspierających podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie:

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do GOPS.

XI. Sprawozdawczość:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich do 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji programu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Kątach Wr.
Jarosław Wojciechowski

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U z 2015, poz. 1390/ w art. 6, ust. 2 nałożyła na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.